

Resocjalizacja

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Animacja + Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Robert Borkowski, *Tolerancja*, dostępny w internecie: tolerancja.pl [dostęp 4.12.2019 r.].
- Źródło: Ewa Wysocka, *Diagnoza w resocjalizacji*, Warszawa 2009, s. 23–24.
- Źródło: Thomas Luckmann, Peter Berger, *Spółeczne tworzenie rzeczywistości*, Warszawa 2010, s. 22.
- Źródło: Jarosław Kaczyński *boi się, że uchodźcy sprowadzą zarazę? Tak mówił na wyborczym wiecu*, 13.10.2015 r., dostępny w internecie: wyborcza.pl [dostęp 11.12.2019 r.].
- Źródło: *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich*, dostępny w internecie: prawo.sejm.gov.pl [dostęp 31.03.2020 r.].

Źródło: Suzy Hazelwood, domena publiczna.

Czy resocjalizacja to re-socjalizacja? Czy należy ją traktować jako ponowną socjalizację? Tak jak reaktywacja jest obudzeniem tego, co uśpione, a repeta – drugim obiadem? I tak, i nie. Resocjalizacja nie jest przypomnieniem zapomnianych wartości i norm. Jeśli jednostka jej potrzebuje, to znaczy, że niektórych wartości i norm nie zinternalizowała wtedy, kiedy był na to czas. To nie znaczy, że nie była poddana procesowi socjalizacji. Najwyraźniej był on jednak wadliwie przeprowadzony. Dlatego „re” w resocjalizacji należy traktować raczej jako naprawę (reperację) niż powtórkę. Ma to swoje konsekwencje dla przebiegu samego procesu. Jakie? Zrozumiesz, zapoznając się z materiałem tej lekcji.

Twoje cele

- Zdefiniujesz resocjalizację oraz zidentyfikujesz warunki efektywności procesu resocjalizacji.
- Odróżnisz tolerancję od akceptacji i stygmatyzację od braku akceptacji.
- Wyjaśnisz, jak tworzą się podziały w społeczeństwie na „swoich” i „obcych”.
- Rozpoznaś przyczyny, przejawy i skutki nietolerancji i stygmatyzacji oraz przedstawisz możliwe sposoby przeciwstawiania się tym zjawiskom.
- Porównasz argumenty za i przeciw resocjalizacji.

Dla zainteresowanych

Socjalizacja i kontrola społeczna – pojęcia

Czynniki socjalizacji

Socjalizacja pierwotna i wtórna

Czym jest socjalizacja?

Stereotypy – dlaczego tak łatwo im ulegamy

Stereotyp jako przykład postawy

Przeczytaj

Termin resocjalizacja jest związany z pojęciami **socjalizacji** i kontroli społecznej. Instrumenty kontrolne mają na celu modyfikować zachowania niezgodne z porządkiem społecznym. Bardzo często jednak nie rozwiązują problemu, bo społeczeństwo, poza karą wymierzoną jednostce (co często oznacza izolację), nie zyskuje niczego. Jednostka wraca bowiem do łamania norm.

Socjalizacja i kontrola w procesie uspołecznienia jednostki

Socjalizacja ma na celu ukształtowanie **osobowości** i **tożsamości** podmiotu, by mógł samodzielnie funkcjonować w zbiorowości w sposób nienaruszający **ładu aksjonormatywnego** społeczeństwa i aprobowanych społecznie wzorów działania mających uprawomocnienie w systemie wartości i norm. W procesie socjalizacji następuje nie tylko przyswojenie sobie niezbędnych umiejętności i wiedzy, ale przede wszystkim **internalizacja** systemu wartości i norm. Dzięki niej rzeczywistość obiektywna, dana w doświadczeniu podmiotu socjalizowanego, staje się rzeczywistością uwewnętrzną, subiektywną.

Zastanów się, czy w procesie socjalizacji wszyscy nabywają takie same umiejętności.

Źródło: Marzena P., domena publiczna.

Dzięki mechanizmom kontroli społecznej grupa ma możliwość korygowania zachowań jednostki, które są w konflikcie z systemem wartości i norm. Nigdy w społeczeństwach zróżnicowanych kulturowo i społecznie kontrola nie jest na tyle rygorystyczna, by wymusić na socjalizowanym podmiocie pełny **konformizm**. Zawsze istnieją marginesy swobody dla podmiotów. Ich działania nie muszą być w pełni aprobowane przez grupę (społeczeństwo). Ale zawsze, w języku socjologii, nazywane są **dewiacją**.

Czy dla ciebie dewiant znaczy tyle, co zboczenie? Ktoś jednoznacznie zły? Zasługujący na wykluczenie ze zbiorowości? Na to, by się od niego odwrócić?

W socjologii wszystkie zachowania niezbieżne z aprobowanymi wzorami społecznymi określamy jako dewiacyjne, a osoby tak się zachowujące jako dewiantów. Odróżnia się jednocześnie dewiację negatywną od pozytywnej. Ta ostatnia jest dążeniem do zmiany istniejących wzorów działania, systemu norm i wartości podejmowanych z pobudek nieegoistycznych. Bardzo często zapoczątkowuje zmianę społeczną. Dewiacja negatywna jest celowym naruszaniem istniejącego porządku normatywnego przez jednostkę lub grupę w procesie realizacji własnych potrzeb (interesów). Najczęściej przez naruszanie interesów, dóbr innych uczestników życia społecznego.

Resocjalizacja jako korekta nieefektywnej socjalizacji

Dewiacja negatywna jest konsekwencją błędów popełnianych przez podmioty socjalizujące, czyli jest efektem nieudanej socjalizacji lub nieudaną socjalizacją. Konieczne jest zatem podejmowanie działań zmierzających do skorygowania postaw podmiotu, zmiany jej osobowości i tożsamości. W wyniku tych zabiegów podmiot przyswaja sobie normy, wartości i wzory zachowań, których wcześniej nie przyswoił lub których nie chciał respektować. Stają się one uwewnętrznionymi i uznanymi przez niego regułami. Proces ten nazywamy resocjalizacją. Jest to zestaw działań rozciągniętych w czasie. Te działania mogą podejmować takie osoby, jak na przykład: rodzice, dziadkowie, przyjaciele, współmałżonkowie, psychoterapeuci, spowiednicy. Również, a nawet przede wszystkim, wyspecjalizowane instytucje dysponujące odpowiednio przygotowanym personelem. Powodzenie resocjalizacji uwarunkowane jest alternacją. Po jej uwzględnieniu cały proces sprowadza się do schematu:

Dewiacja negatywna

Zachowanie, najczęściej motywowane pobudkami egoistycznymi, nieskorygowane środkami perswazyjnymi kończy się sankcją negatywną (karą), która sama w sobie najczęściej nie doprowadza do korekty postawy dewianta.

2

Alternacja

By podmiot zechciał poddać się działaniom resocjalizacyjnym, konieczna jest jego silna identyfikacja z osobami podejmującymi te zabiegi, czyli znaczącymi innymi. Dzięki tej identyfikacji możliwy jest proces zmiany subiektywnej rzeczywistości podmiotu, wprowadzenie lub wzmocnienie tych treści, które zdaniem resocjalizujących są konieczne dla wyrobienia konformistycznej postawy.

3

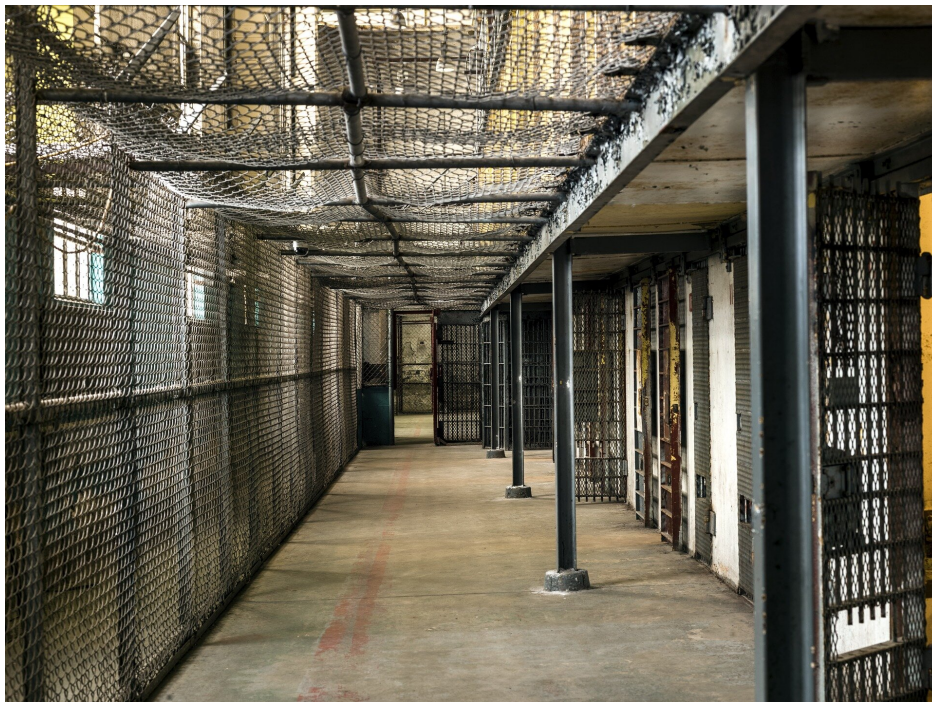
Resocjalizacja

Działania naprawcze: rozmowy, dyskusje, terapie grupowe i indywidualne, udział jednostki resocjalizowanej w różnych projektach, najczęściej bazujących na świadczeniu pracy lub wolontariacie na rzecz osób (starszych, niepełnosprawnych) lub środowisk społecznych.

4

Internalizacja

Właściwy efekt resocjalizacji, czyli przyswojenie tych wartości i norm, które nieprzyswojone bądź odrzucone na etapie socjalizacji doprowadziły do zachowań dewiacyjnych.

Zastanów się, czy dewiant w trakcie izolacji (np. więziennej) nadal jest członkiem społeczeństwa, czy powinien być stygmatyzowany. Jeśli nie, to czy przywrócenie mu pełni praw oznacza akceptację zachowań dewiacyjnych czy tolerancję dla dewianta?

Źródło: Falkenpost, domena publiczna.

Tolerancja

((Robert Borkowski

Tolerancja

Tolerancja (od łac. *tolerare* – znosić, wytrzymywać) oznacza cierpliwość i wyrozumiałość dla odmienności. Jest poszanowaniem cudzych uczuć, poglądów, upodobań, wierzeń, obyczajów i postępowania, choćby były całkowicie odmienne od własnych albo zupełnie z nimi sprzeczne. Współcześnie rozumiana tolerancja to szacunek dla wolności innych ludzi, ich myśli i opinii oraz sposobu życia. Szacunek ten przybiera formy wyrozumiałości i życzliwości dla tego, co nie musi być naszym udziałem, ale co cieszy się naszą akceptacją istnienia w imię demokratycznej wolności.

Źródło: Robert Borkowski, *Tolerancja*, dostępny w internecie: tolerancja.pl [dostęp 4.12.2019 r.].

Tolerancja oznacza zatem pozytywny stosunek do innego człowieka, do jego odmienności kulturowej. Obecnie przyjmuje się, że tolerancja zakłada akceptację praw człowieka. Wyklucza zatem możliwość pozbawiania go praw niewynikających bezpośrednio z czynów o charakterze dewiacyjnym, których ów człowiek się dopuścił.

Stygmatyzacja

To inaczej proces naznaczania, etykietowania. Najlepiej widoczny w odniesieniu do przestępców skazanych na więzienie. Izolacja, będąca symbolem odwrócenia się społeczeństwa od jednostki skazanej, zostaje przedłużona jako społeczna izolacja jednostki opuszczającej więzienie. Odbyta kara to za mało z punktu widzenia stygmatyzującego społeczeństwa, by przestępca przestał być traktowany jako przestępca. Bardzo często oznacza to odmawianie mu innych praw, których nie został pozbawiony przez wymiar sprawiedliwości. Ze stygmatyzacją możemy mieć do czynienia w niemal wszystkich obszarach życia społecznego, w których istnieje możliwość dokonania podziału na „swoich” i „obcych”.

Niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży

Zróznicowane zdania, jakie specjaliści mają na temat efektywności resocjalizacji, oparte są na wspólnym przekonaniu o konieczności korygowania postaw dewiacyjnych na jak najwcześniejszym etapie rozwoju osobniczego jednostki. Stąd waga, jaką przypisuje się w teorii i praktyce socjalizacji niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

Cechy i zachowania świadczące o niedostosowaniu społecznym mogą się pojawiać we wszystkich wymiarach społecznego funkcjonowania dzieci i młodzieży.

Osobowość
brak wrażliwości na krzywdę innych; brak uczuć opiekuńczych, przywiązania, przyjaźni, wdzięczności; brak zdolności do odczuwania żalu za popełnione czyny; brak poczucia winy za popełnione czyny; utrwalony negatywny stosunek do obowiązków i zadań; skłonność do notorycznych kłamstw; zachowania autoagresywne; zaburzenia koncentracji uwagi; lękliwość.
Sytuacje szkolne
niepowodzenia szkolne; negatywizm szkolny; nieprzestrzeganie wewnętrznych regulaminów i zarządzeń szkolnych; wagarowanie; konflikty z nauczycielami.
Funkcjonowanie w rodzinie
ucieczki z domu; konflikty z rodzicami; przebywanie poza domem w sposób niekontrolowany.
Funkcjonowanie w grupie rówieśniczej
konflikty z rówieśnikami; uczestnictwo w gangach, bandach; udział w bójkach.

Zachowania patologiczne
włóczęgostwo; picie alkoholu; narkotyzowanie się; prostytutka; próby samobójcze; niekonwencjonalne zachowania seksualne.
Relacje z innymi ludźmi
bunt przeciw autorytetom; przemoc wobec innych; agresja werbalna; agresja niewerbalna.
Stosunek do porządku prawnego
przywłaszczenie mienia; niszczenie mienia; inne zachowania przestępcze.

Niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży jest najczęściej korygowane przez specjalistów: psychologów, pedagogów we współpracy z rodzicami, krewnymi i środowiskiem społecznym, w którym przebywa dziecko, młody człowiek. Zwykle podjęte działania resocjalizacyjne poprzedzone są diagnozą opartą na wypracowanych procedurach, testach pozwalających zmierzyć poziom niedostosowania. Z tak przeprowadzonej diagnozy wynikają środki i metody korygowania deficytów socjalizacyjnych stosowane przez socjalizujących.

Słownik

dewiacja

naruszenie przez jednostki i grupy społeczne wzorów normatywnych obowiązujących w różnych wymiarach życia społecznego

internalizacja

mechanizm i zarazem proces przyjmowania ze środowiska społecznego i uznawania za własne poglądów, norm, wartości, wzorów zachowań, postaw w stosunku do świata rzeczy i ludzi

konformizm

w pierwszym znaczeniu to zmiana zachowania pod naciskiem faktycznym lub wyobrażonym innych osób; w drugim – to podporządkowanie zasadom, regułom obowiązującym w zbiorowościach lub w całym społeczeństwie

ład aksjonormatywny

układ wartości, norm postępowania, które umacniają te wartości, oraz wzorów zachowania, czyli kulturowo i historycznie zmiennych form, jakie przybierają normy w zależności od konkretnej sytuacji, w której są stosowane przez jednostkę

osobowość

właściwa danej osobie, zorganizowana struktura motywacji, właściwości, cech, postaw i kompetencji działania, będąca biograficznym wynikiem radzenia sobie jednostki z wymogami środowiska i własnego organizmu

socjalizacja

uspołecznienie, proces nabywania przez podmiot umiejętności, a przede wszystkim przyswajania systemu wartości, norm i wzorów zachowań akceptowanych i podtrzymywanych przez zbiorowość lub społeczeństwo

socjalizacja pierwotna

faza procesu socjalizacji, w której dziecko nabywa podstawowe kompetencje kulturowe: umiejętności komunikacyjne, wiedzę, normy i wartości, wzory działania oraz uczy się roli dziecka i rozpoznaje rolę tak zwanych znaczących innych

socjalizacja wtórna

faza procesu socjalizacji, w której dziecko jest wprowadzane w różne wymiary życia społecznego, nabywa wiedzę niezbędną do pełnienia różnorodnych ról społecznych

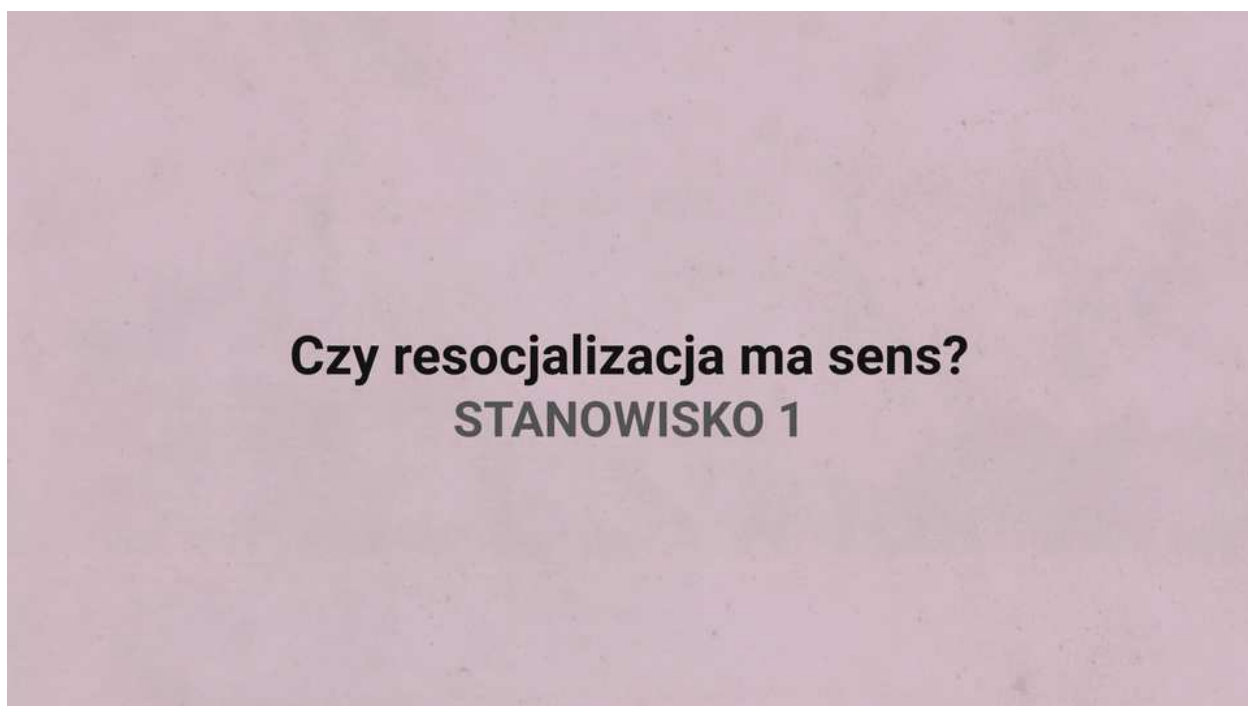
tożsamość

identyczność, świadomość samego siebie, zdawanie sobie sprawy z bycia sobą

Animacja + Audiobook

Polecenie 1

Zapoznaj się z dwiema różnymi opiniami na temat resocjalizacji, które przedstawiono w animacji i audiobooku, a następnie wykonaj ćwiczenie.

Film dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D3WAnT8VG>

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Film nawiązujący do treści materiału pod tytułem Czy resocjalizacja ma sens? Stanowisko 1.

Audiobook można wysłuchać pod adresem: <https://zpe.gov.pl/b/PMEoYXlg4>

Czy resocjalizacja ma sens?

Stanowisko 2

To nie jest tak, że człowiek żyje względnie normalnie i nagle, z lenistwa bądź braku chęci do pracy, popełnia przestępstwo. To warunki i okoliczności czynią człowieka przestępcą, umożliwiając mu, najczęściej od lat dziecinnych, łamanie obowiązujących reguł. Oto prosty przykład: dziecko nie oddaje reszty z zakupów albo podbiera matce pieniądze z portmonetki. Nie zostaje to zauważone i skorygowane. Wówczas, zgodnie z przysłowiem: „od rzemyczka do koniczka”, dziecko już jako dorosły może zacząć kraść

na szerszą skalę. Złych zachowań, tak samo jak dobrych, uczymy się w rodzinie, grupie rówieśniczej, szkole lub zakładzie pracy.

Ale to też nie znaczy, że każdy, kto podbiera pieniądze rodzicom, stanie się przestępcą. Nie potrafimy w każdym przypadku odpowiedzieć na pytanie: dlaczego tak się dzieje? Nie wiadomo, z jakiego powodu jeden człowiek w podobnej sytuacji życiowej wchodzi na drogę przestępstwa, a inny prowadzi życie zgodnie z regułami społecznymi, starając się rozwiązywać swoje problemy w aprobowany społecznie sposób. Oczywiście trudno zdiagnozować, dlaczego socjalizacja w konkretnym przypadku się nie udała.

Nie znaczy to, że instytucje nie dysponują środkami i metodami prowadzącymi do skorygowania cech osobowości i charakteru, które przywiodły osadzonego do przestępstwa.

Izolacja osoby dokonującej przestępstwa może ułatwiać pracę wychowawcy przy rekonstruowaniu pożądanych cech osobowości i utrwalaniu aprobowanych zachowań. Doświadczony i dobrze przygotowany wychowawca umie zdiagnozować osadzonego i dobrać indywidualne środki oddziaływania na więźnia.

Ważne, aby osadzony był pewny, że po wyjściu z więzienia może prowadzić normalne życie, realizować akceptowane społecznie cele środkami i metodami zgodnymi z oczekiwaniami społecznymi. To jest właśnie słaby punkt resocjalizacji – nie w więzieniu, ale po wyjściu na wolność. Człowiek jako były przestępca nadal jest stygmatyzowany przez społeczeństwo. Do tego, pozostawiony sam sobie, nie wie, jak funkcjonować w świecie, który się zmienił przez kilka ostatnich lat jego życia w izolacji. Często ponownie popełnia przestępstwo, by wrócić do więzienia – jedynej rzeczywistości, w której potrafi funkcjonować.

Więzień powinien mieć zatem zapewnioną pracę i być pod tym względem uprzywilejowany w stosunku do innych. To wysoki koszt, ale opłacalny dla społeczeństwa. Praca daje efekt, który łatwo zauważyć, ocenić, przeliczyć na dochód. Co więcej, dzięki niej osadzony uczy się współdziałania, odpowiedzialności, może zdobywać kwalifikacje, które na wolności zapewnią mu stabilizację ekonomiczną na wyższym poziomie, niż miał przed skazaniem i osadzeniem.

Po drugie, takie osoby powinny mieć możliwość bezpłatnej edukacji. Dzięki nauce uzyskują formalne potwierdzenie kwalifikacji zawodowych. Ponadto uczą się empatii i wrażliwości społecznej lub ją pogłębiają, uwrażliwiają się moralnie, czyli internalizują poznawane w toku kształcenia reguły i aprobowane wzory zachowań.

Po trzecie, resocjalizacja powinna polegać także na korekcie relacji przestępcy z otoczeniem zewnętrznym, jego rodziną oraz środowiskiem społecznym, w którym przybywał. Pracujący ze skazanym musi zdiagnozować jego bliskich, ocenić, na ile kontakty z nimi będą czynnikiem prowadzącym do przemiany, a na ile czynnikiem utrwalającym dotychczasowy stan osobowości więźnia.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Odpowiedz na pytania: Z którym stanowiskiem się zgadzasz? A może z jednym i drugim?

Przedstaw swoje zdanie. Czy dostrzegasz jeszcze inne argumenty, do których można się odwołać, uzasadniając opinię na temat sensu resocjalizacji?

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Zaznacz, jak nazywa się właściwy efekt resocjalizacji.

☐ internalizacja

☐ dewiacja

☐ tolerancja

☐ alternacja

Ćwiczenie 2

Połącz kategorie cech właściwych dla niedostosowania społecznego z zachowaniami, które o tym niedostosowaniu świadczą.

zachowania patologiczne

bunt przeciw autorytetom

funkcjonowanie w rodzinie

brak uczuć opiekuńczych, przywiązania,
przyjaźni, wdzięczności

relacje z innymi ludźmi

brak przykładu

funkcjonowanie w grupie rówieśniczej

uczestnictwo w bójkach

osobowość

przebywanie poza domem w sposób
niekontrolowany

Ćwiczenie 3

Zdecyduj, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Każde zachowanie dewiacyjne zasługuje na karę.	☐	☐
Dzięki mechanizmom kontroli społecznej grupa ma możliwość korygowania zachowań jednostki, które są w konflikcie z systemem wartości i norm.	☐	☐
Osoby, które nie przeszły socjalizacji wtórnej, powinny być poddane resocjalizacji.	☐	☐
To nieprawda, że radzenie sobie z niedostosowaniem społecznym dzieci i młodzieży jest tylko obowiązkiem rodziców.	☐	☐
Warunkiem udanej resocjalizacji jest nawiązanie więzi emocjonalnej między wychowankiem a wychowawcą.	☐	☐

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((Ewa Wysocka

Diagnoza w resocjalizacji

Wyraża się ono w negatywnym stosunku do norm i uznawanych społecznie wartości, jest wyrazem trudnej wewnętrznej sytuacji jednostki, a trudności wychowawcze stąd wynikające cechuje znaczna trwałość.

Źródło: Ewa Wysocka, *Diagnoza w resocjalizacji*, Warszawa 2009, s. 23–24.

Opisz, o jakim zjawisku pisze autorka.

Zaznacz odpowiedź najbliższą swojej.

Porównaj swoją odpowiedź

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

“ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich

Art. 4

§ 1. Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu.

§ 2. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.

§ 3. Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu.

Rozstrzygnij, czy w artykule 4. ustawodawca wykazuje się brakiem tolerancji w stosunku do specyfiki życia młodzieży. Uzasadnij swoją odpowiedź.

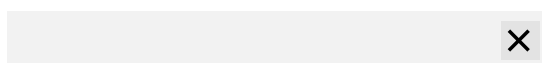
Rozstrzygnięcie: tak

Uzasadnienie:

Ćwiczenie 6

Zapoznaj się z danymi na wykresie i wykonaj zadanie.

Maximum call stack size exceeded

Oprac. na podst.: CBOS, *Postawy wobec Romów w Polsce, Czechach, na Węgrzech i Słowacji*, Komunikat z Badań BS/104/2008, czerwiec 2008, s. 7.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

W 2008 r. CBOS przeprowadził badanie opinii na reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków i porównał wyniki z identycznymi badaniami przeprowadzonymi na Słowacji, w Czechach i na Węgrzech. Respondentom zadano wskaźnikowe pytania mające wykazać, czy badani stygmatyzują ludność romską, a jeśli tak, to w jakim stopniu. Na wykresie znajdziesz rozkład odpowiedzi na dwa z pytań wskaźnikowych. Rozstrzygnij, czy wyniki badań uzasadniają twierdzenie, że Polacy w największym stopniu stygmatyzują ludność pochodzenia romskiego w porównaniu ze swoimi południowymi sąsiadami. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

Zapoznaj się z grafiką, która reklamuje kampanię społeczną, i wykonaj ćwiczenie.

Źródło: tylko do użytku edukacyjnego.

Opisz, na czym konkretnie polega zjawisko, któremu ma przeciwdziałać owa kampania, i jakie ma ono skutki.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((Peter Berger, Thomas Luckmann

Społeczne tworzenie rzeczywistości

Procesy te [resocjalizacji] przypominają socjalizację pierwotną, ponieważ muszą one zdecydowanie przesądzić, czemu przypisze się walor realności. W związku z tym muszą one w znacznym stopniu powtórzyć – znaną z dzieciństwa – silną identyfikację emocjonalną z osobami dokonującymi socjalizacji. Równocześnie procesy te różnią się od socjalizacji pierwotnej (...).

Źródło: Thomas Luckmann, Peter Berger, *Społeczne tworzenie rzeczywistości*, Warszawa 2010, s. 22.

Opisz, czym resocjalizacja różni się od socjalizacji pierwotnej.

Dla nauczyciela

Autor: Justyna Szymańska

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie, Historia i teraźniejszość

Temat: Resocjalizacja

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

I. Człowiek w społeczeństwie.

Uczeń:

6) analizuje poznawcze przyczyny stosowania stereotypów i związane z tym niebezpieczeństwa.

XI System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń:

24) rozważa traktowanie kary jako odpłaty, sposobu resocjalizacji i oddziaływania na społeczeństwo.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- definiuje resocjalizację oraz identyfikuje warunki efektywności procesu resocjalizacji;
- odróżnia tolerancję od akceptacji i stygmatyzację od braku akceptacji;
- wyjaśnia, jak tworzą się podziały w społeczeństwie na „swoich” i „obcych”;
- charakteryzuje przyczyny, przejawy i skutki nietolerancji i stygmatyzacji oraz przedstawia możliwe sposoby przeciwstawiania się tym zjawiskom.

Porównasz argumenty za i przeciw resocjalizacji.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja;
- opowiadanie;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- telefony z dostępem do internetu.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Przed lekcją chętne/wybrane osoby przygotowują prezentacje na poniższe tematy:
 - Socjalizacja i kontrola w procesie uspołecznienia jednostki;
 - Resocjalizacja jako korekta nieefektywnej socjalizacji;
 - Tolerancja i stygmatyzacja a resocjalizacja;
 - Niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży.

Faza wstępna:

1. Wprowadzenie uczniów w temat lekcji: „Resocjalizacja” i omówienie celów zajęć.
2. Śniegowa kula. Uczniowie w parach przygotowują definicje pojęcia „resocjalizacja”. Następnie łączą się w czwórki, porównują swoje pomysły, dyskutują i tworzą wspólną wersję propozycji. W kolejnym kroku łączą się w ósemki i coraz liczniejsze grupy, aż powstaną ogólnoklasowe wersje definicji. Chętna/wybrana osoba zapisuje propozycje na tablicy.

Faza realizacyjna:

1. Przedstawienie uczniowskich prezentacji. Po każdej z nich następuje omówienie: uczniowie mogą zadawać pytania prelegentom, weryfikować i uzupełniać informacje.
2. Praca z animacją i audiobookiem. Po zapoznaniu się z treścią multimedialnych uczniowie zapisują problemy i pytania z nią związane. Następnie prowadzą dyskusję, która pozwala lepiej zrozumieć poruszaną tematykę.
3. Dyskusja za i przeciw. Uczniowie przygotowują argumenty do dyskusji dotyczącej przedstawionych w animacji i audiobooku stanowisk wobec resocjalizacji. Następnie dzielą się na zwolenników obu stanowisk, mogą też wybrać trzecią grupę – inne stanowisko. Grupy dyskutują, a na koniec wybrane osoby przedstawiają wnioski. Po zakończonej debacie uczniowie mogą zmienić grupy, jeśli przekonali ich argumenty przeciwników.
4. Uczniowie wykonują ćwiczenia interaktywne z sekcji „Sprawdź się”. Wyniki pracy omawiane są na forum i komentowane przez nauczyciela.

Faza podsumowująca:

1. Omówienie ewentualnych problemów z rozwiązaniem ćwiczeń i poleceń z sekcji „Sprawdź się”.
2. Omówienie przebiegu zajęć, wskazanie mocnych i słabych strony pracy uczniów, udzielenie im informacji zwrotnej.

Praca domowa:

1. Napisz krótką notatkę, uwzględniając w niej najistotniejsze informacje dotyczące zagadnień poruszanych na zajęciach.

Materiały pomocnicze:

- Ewa Wysocka, *Diagnoza w resocjalizacji*, Warszawa 2009.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, prawo.sejm.gov.pl.
- Thomas Luckmann, Peter Berger, *Spółeczne tworzenie rzeczywistości*, Warszawa 2010.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedialności:

- Uczniowie mogą wykorzystać multimedialność z sekcji „Animacja + Audiobook” jako inspirację do przygotowania własnej prezentacji multimedialnej.